

Asia: VN/23281/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, puoluelain, vaalilain sekä kansalaisaloitelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vihreät kannattaa kaikkia luonnoksessa esitettyjä muutoksia. Puolue pitää kuitenkin muutosten kunnianhimon tasoa riittämättömänä. Vihreät tekisi suurempia muutoksia etenkin vaalirahoituksesta annettuun lakiin avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi sekä äänioikeuden ikärajoihin demokratian parantamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan, että vaalirahoituslaissa selkiytettäisiin lakia kampanjan kulut ylittävän rahoituksen osalta siten, että vaalikampanjan kulut ylittävä vaalirahoitus tulisi myös ilmoittaa. Lisäksi tulisi ilmoittaa se, siirtyykö ylijäävä vaalirahoitus ehdokkaan omiin varoihin vai ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön varoihin.

Esitys lisää vaalirahoituksen avoimuutta ja on siksi erittäin kannatettava. Vihreät on kuitenkin vaatinut vaalirahoituslain muuttamista myös siten, että vaalirahoituksen ennakoilmoitus tulisi pakolliseksi kaikille ehdokkaille.

Esityksen mukaan vaalirahoituslakia selkiytettäisiin lainojen osalta siten, että lainan alkuperä olisi aina identifioitavissa. Jatkossa myös otetuista lainoista tulisi tehdä ajantasainen ilmoitus samalla tavalla kuin saadusta tuesta tehdään ajantasainen ilmoitus.

Tämä on Vihreiden näkemyksen mukaan erittäin kannatettava esitys, ja se tulisi edellä mainitulla tavalla ulottaa koskemaan kaikkia ehdokkaita ja jo ennakorahoitusilmoitusta.

Puoluelain osalta Vihreät kannattaa esityksen ehdotusta, että päivitetäisiin luettelo asioista, joita ei pidettäisi tukena. Näiden maksujen lisäksi pidämme ongelmallisena sitä, että ns. läpilaskutus pitää ilmoittaa tukena. Tällä tarkoitamme tilannetta, jossa puolue tai puolueyhdistys varaa esimerkiksi mainostilaa, jota se välittää edelleen omakustannushintaan ehdokkaille. Ehdokkaan puolueelle tai puolueyhdistykselle maksama omakustannushinta pitää VTV:n tulkinnan mukaan ilmoittaa tukena, vaikka kyseessä on vain rahan siirto puolueen tai puolueyhdistyksen välityksellä ehdokkaalta mainostilan myyjälle.

Vihreät kannattaa myös puoluelain selkiyttämistä valtionavustuksen käyttämisestä säätiön tai yhteisön tukemiseen, kuten vakiintunut käytäntö jo nyt on.

Vihreät on jo aiemmin kannattanut ja edellisen hallituksen osana ollut esittämässä vaalilakiin muutosta, jolla luovuttaisiin puolueiden pakollisesta jäsenäänestyksestä eduskuntavaaleissa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi kansalaisaloitelain muuttamista siten, että eurooppalaista kansalaisaloitetta voisi kannattaa 16 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen. Vihreät kannattaa tätä olennaisesti merkittävämpää muutosta, eli äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden ikärajan laskemista 16 ikävuoteen kaikissa vaaleissa sekä kansalaisaloitteissa.

Kaiken kaikkiaan hallituksen esitys on oikeansuuntainen ja siinä ehdotetut toimenpiteet kannatettavia, mutta kunnianhimon tasoltaan riittämättömiä.

Helsingissä 15.6.2024

Vihreiden puoluehallitus

liitto rp. Vihreä
Vihreä liitto rp.